

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХАРКІВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ІМЕНІ СЕМЕНА КУЗНЕЦЯ

Затверджено на засіданні кафедри
соціології та психології управління.
Протокол № 6 від 15.12.2015 р.

Програма навчальної дисципліни
"СОЦІОЛОГІЯ"
для студентів усіх напрямів підготовки
усіх форм навчання

Укладачі: к.е.н, Сасіна Л. О..

Відповідальний за випуск
зав. каф Сасіна Л.О

Харків. Вид. ХНЕУ ім. С. Кузнеця, 2016

Вступ

Соціологія – це наука про суспільство. Оскільки суспільство вивчають багато наук (історія, економіка, демографія тощо) для визначення ролі і місця соціології в їх системі важливо визначитися з особливостями її об'єкта і предмета. Найбільш суттєва різниця між соціологією і всіма іншими науками, які вивчають життя суспільства, полягає в тому, що кожна з перелічених наук вивчає певний аспект його життєдіяльності, соціологія ж вивчає суспільство як цілісність, і тому її можна вважати більш фундаментальною наукою за своїм змістом і призначенням.

Соціологія як наука набуває особливої актуальності в Україні, оскільки створює наукове підґрунтя формування громадянського суспільства, яке надає людині більше свободи. Людина не може існувати поза суспільством. Тому для того, щоб відповідально та ефективно скористатися отриманою свободою, вона повинна глибше розуміти основи життя соціальних груп, спільностей, соціальних процесів, в системі яких вона існує і відтворюється як особистість.

Мета навчальної дисципліни – формування у студентів уміння використовувати соціологічний підхід як важливий засіб і дійовий інструмент аналізу складних соціальних проблем у всіх сферах життя, а головне – в діяльності виробничих організацій.

Для досягнення зазначеної мети вирішуються такі завдання:

розвиток у студентів соціологічного мислення і соціологічної уяви;

надання їм допомоги в розумінні сутності змісту соціологічних явищ і процесів, що відбуваються в сучасному ринковому суспільстві;

формування у студентів навичок ефективно приймати і реалізовувати рішення, спрямовані на оптимальне функціонування і подальший розвиток виробничих організацій, як соціальних об'єктів, в умовах ринку.

«Соціологія» - навчальна дисципліна, що вивчає інструментарій забезпечення зворотнього зв'язку в суспільстві з використанням власних методів проведення досліджень.

Об'єктом навчальної дисципліни є закони розвитку і функціонування соціальних спільнот і соціальних процесів, соціальні відносини як механізм взаємозв'язку і взаємодії між суспільством і людьми, між спільнотами й

особистостями.

Предметом навчальної дисципліни є теоретичні концепції соціології, практичні навички проведення соціологічних досліджень з актуальних проблем сучасного життя людини в суспільстві.

Підґрунтям для ефективного оволодіння знаннями, вміннями і навичками у сфері соціології є опанування студентом таких навчальних дисциплін як "Філософія", "Психологія", "Політична економія", "Економічна теорія", "Історія України".

В свою чергу, знання з даної навчальної дисципліни забезпечують успішне засвоєння таких навчальних дисциплін, як "Менеджмент", "Управління персоналом", "Інтелектуальний капітал", "Соціологія і психологія управління", "Управління поведінкою персоналу виробничої організації", "Соціальна психологія", "Культура ділового спілкування та партнерства" та ін.

Теоретичну та практичну підготовку студенти отримують у формі лекційних, практичних та семінарських занять.

Також велике значення в процесі вивчення та закріплення знань має самостійна робота студентів.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

знати:

понятійний та категорійний апарат, необхідний для розуміння сутності суспільства, місця і ролі людини в ньому;

наукові підходи, необхідні для пізнання, аналізу і опису явищ і процесів сучасного суспільства;

фактори, що впливають на розвиток особистості;

специфіку соціологічного вивчення економічних, політичних, культурних, релігійних явищ в Україні;

технологію розробки програми соціологічного дослідження;

вміти:

порівнювати, аналізувати, синтезувати знання теоретичних концепцій соціології;

аналізувати групові процеси і цілеспрямовано впливати на них;

визначати проблеми соціалізації особистості в умовах ринкових відносин;

використовувати інструменти соціології для вивчення і вирішення проблем у всіх сферах суспільного життя.

У процесі викладання навчальної дисципліни основна увага приділяється оволодінню студентами професійними компетентностями, що наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Професійні компетентності, які отримують студенти після вивчення навчальної дисципліни

Код компетентності	Назва компетентності	Складові компетентності
ТС	Усвідомлювати сутність і прикладний зміст теоретичних положень соціології	Грамотно тлумачити і використовувати понятійний і категоріальний апарат системи соціологічних знань
		Порівнювати, аналізувати, систематизувати знання про теоретичні концепції соціології
		Визначати найбільш прийнятні наукові підходи до пізнання, аналізу, опису явищ і процесів сучасного суспільства
ПрС	Грамотно використовувати інструменти соціології для пізнання і вирішення найбільш актуальних проблем існуючої реальності	Грамотно визначати проблеми і протиріччя в існуючій системі стратифікації, в діяльності соціальних інститутів та обґрунтувати пропозиції щодо їх вирішення
		Визначати проблеми соціалізації особистості в сучасних умовах та обґрунтовувати пропозиції щодо їх вирішення
		Визначати проблеми і протиріччя в економічній, політичній, культурній, релігійній сферах суспільного життя та обґрунтовувати пропозиції щодо їх вирішення
		Розробляти програму і здійснювати власне соціологічне дослідження

Структуру складових професійних компетентностей та їх формування відповідно до Національної рамки кваліфікацій України наведено в таблиці 2.

Таблиця 2

**Компетентності, якими мають володіти студенти після вивчення
навчальної дисципліни "Соціологія"**

Компетентності	Знання	Уміння	Комунікація	Автономність і відповідаль- ність
1	2	3	4	5
Змістовний модуль 1. Соціологія як наука, її історія				
Тема 1. Вступ до соціології				
1.1. Здатність визначати і грамотно використовувати основні категорії системи соціологічних знань. 1.2. Здатність визначати місце і роль людини в системі соціальних зв'язків. 1.3. Здатність до застосовування на практиці соціологічних знань та умінь	Знання елементарних загальних соціологічних положень про себе та довкілля	Уміння виконувати та застосовувати на практиці соціологічні знання	Взаємодія в обмеженому колі осіб	Виконання соціологічних завдань під безпосереднім контролем
Тема 2. Історія становлення і розвитку соціології .				

2.1. Здатність до аналізу, порівняння, синтезу знань про теоретичні концепції соціології. 2.2. Здатність до визначення найбільш прийнятних підходів для пізнання, аналізу і опису явищ і процесів сучасного суспільства. 2.3. Здатність грамотно використовувати інструменти соціології для ефективного вирішення соціальних проблем і зняття соціальних протиріч	Знання найбільш прийнятних підходів для пізнання, аналізу і опису явищ і процесів сучасного суспільства у процесі навчання	Уміння аналізувати, порівнювати, синтезувати знання про теоретичні концепції соціології	Взаємодія в соціальній групі для виконання завдань, продукування деталізованих усних письмових повідомлень	Виконання соціологічних завдань під керівництвом з елементами самостійності
--	---	--	---	--

Продовження табл. 2

1	2	3	4	5
Змістовний модуль 2. Суспільство як соціальна система; основні галузі соціологічного знання				
Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура, теорія соціальної стратифікації				
3.1. Здатність грамотно визначати типологію суспільств, спільнот, груп, використовуючи соціологічні підходи. 3.2. Здатність аналізувати групові процеси і цілеспрямовано впливати на них. 3.3. Здатність грамотно визначати і знімати протиріччя в системі соціальної стратифікації, в діяльності соціальних інститутів	Знання типології суспільств, спільнот, груп, соціологічних підходів у процесі навчання	Уміння аналізувати групові процеси і цілеспрямовано впливати на них	Взаємодія в соціальній групі, ефективна робота в команді, сприйняття критики, порад та вказівок	Відповідальність за результати виконання соціологічних завдань у навчанні або професійній діяльності

Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків				
4.1. Здатність визначати фактори, що впливають на розвиток особистості. 4.2. Здатність визначати проблеми соціалізації особистості в умовах ринкових відносин. 4.3. Здатність аналізувати і корегувати умови формування індивідуальності в сучасному суспільстві	Знання факторів, що впливають на розвиток особистості	Уміння визначати проблеми соціалізації особистості в умовах ринкових відносин	Взаємодія та співробітництво з широким колом осіб для здійснення навчальної або професійної діяльності	Відповідальність за результати навчання або професійної діяльності

Закінчення табл. 2

1	2	3	4	5
Тема 5. Спеціальні соціологічні теорії				
5.1. Здатність визначати специфіку соціологічного вивчення економічних, політичних, культурних, релігійних явищ в Україні. 5.2. Здатність пізнавати природу соціальних конфліктів і знаходити способи їх вирішення. 5.3. Здатність грамотно використовувати інструменти соціології для ефективного формування трудової мотивації в межах організації	Знання специфіки соціологічного вивчення економічних, політичних, культурних, релігійних явищ в Україні	Уміння пізнати природу соціальних конфліктів і знаходити способи їх вирішення, використовувати інструмент соціології для ефективного формування трудової мотивації в межах організації	Донесення до фахівців інформації, ідей, проблем, рішень та власного досвіду в галузі майбутньої професійної діяльності	Відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах

Тема 6. Організаційна структура соціологічної роботи в Україні і проведення соціологічних досліджень				
6.1. Здатність розробляти програму соціологічного дослідження. 6.2. Здатність обирати найбільш прийнятні методи збору первинної інформації для проведення соціологічного дослідження. 6.3. Здатність грамотно використовувати інструменти соціології для пізнання і вирішення найбільш актуальних проблем соціальної реальності	Знання програми соціологічного дослідження	Уміння обирати найбільш прийнятні методи збору первинної інформації для проведення соціологічного дослідження та грамотно використовувати інструменти соціології для пізнання і вирішення найбільш актуальних проблем соціальної	Зрозуміле донесення власних висновків, знань та пояснень з їх обґрунтуванням до фахівців та осіб, які навчаються	Прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах, що потребує нових підходів, та відповідальність за втілення професійних знань в практику реальності

2. Програма навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Соціологія як наука, її історія

Тема 1. Вступ до соціології

1.1. Сутність соціології, об'єкт та предмет дослідження.

Загальне поняття про соціологію, причини її виникнення. Об'єкт і предмет соціології. Структура соціологічної науки, її методологічні основи.

1.2. Структура соціології та її функції.

Соціологія у системі суспільних та гуманітарних наук. Функції соціології, її завдання в період реформування суспільства. Галузеві соціології, предмет їх вивчення. Основні категорії соціології, методи соціології.

1.3. Організація проведення соціологічних досліджень.

Сутність соціологічних досліджень, програма і методи збору первинної інформації.

Тема 2. Історія становлення і розвитку соціології

2.1. Протосоціологічний період розвитку соціологічних знань.

Передісторія соціологічної науки. Погляди давніх філософів на соціологічні проблеми. Поява соціології як самостійної науки.

2.2. Формування соціології як самостійної науки.

Соціологічна теорія О. Конта: основні положення, методологія. Соціологічна теорія Г. Спенсера: основні положення, методологія.

2.3. Класична соціологія.

Наукові погляди К. Маркса, їх вплив на розвиток соціологічної думки. Соціологічний підхід до розуміння суспільства Е. Дюркгейма, суть його "соціологізму" та запропонованого ним соціологічного методу. Розуміюча соціологія М. Вебера, його теорія соціальної взаємодії.

2.4. Сучасна соціологія.

Структурний функціоналізм Т. Парсонса.

2.5. Розвиток соціологічної думки в Україні.

Становлення та розвиток вітчизняної соціології. Соціологічні

погляди С. Подолинського, М. Драгоманова і Ф. Вовка, М. Грушевського, Б. Кістяківського, С. Дністрянського, М. Туган-Барановського. Основні напрями та проблеми розвитку новітньої української соціології.

Змістовий модуль 2.

Суспільство як соціальна система, основні галузі соціологічного знання

Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура

3.1. Поняття "суспільство", основні ознаки суспільства.

Суть поняття суспільства. Основні компоненти суспільства як соціальної системи. Суперечності розвитку сучасного суспільства. Суть соціальних спільностей, їх різноманітність.

3.2. Соціальні інститути як фактор стійкості суспільства.

Соціальні інститути в системі соціальних зв'язків. Функції соціальних інститутів, їх класифікація. Соціальний зв'язок, соціальна взаємодія.

3.3. Теорії соціальної стратифікації.

Соціальна структура суспільства. Соціальна стратифікація, її типи. Механізм стратифікації. Взаємозв'язок політичної нерівності і соціальної мобільності.

Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків

4.1. Сутність поняття «особистість».

Людина і суспільство. Соціальна природа людини. Сутність поняття "особистість". Особистість, індивідуальність та індивід. Типи особистості.

4.2. Соціалізація та становлення особистості.

Соціалізація: сутність поняття, механізми. Фази соціалізації: соціальна адаптація та інтеріоризація. Первинна і вторинна соціалізація. Фактори соціалізації. Соціальна активність як особлива характеристика особистості.

4.3. Соціальна роль та соціальний статус особистості.

Особа і група. Свідомість, соціальний статус, система соціальних ролей. Людина в системі суспільних відносин і проблеми їх раціональної організації.

Тема 5. Спеціальні соціологічні теорії

5.1. Соціологія культури

5.1.1. Сутність і структура соціології культури.

Суть і структура соціології культури. Основні елементи культури (цінності, норми, санкції), їх різновиди, фактори формування, взаємозв'язок. Функції культури. Поняття цивілізація, культура суспільства.

5.1.2. Закономірності і категорії культурного життя.

Інтелектуальне, духовне життя суспільства. Закономірності культурного життя. Культура і свобода суспільства. Особливості культурного процесу. Субкультури. Молодіжна субкультура. Сучасні проблеми взаємодії національних культур.

5.1.3. Зв'язок науки, культури і освіти.

Зв'язок соціології культури і соціології науки. Соціологія освіти і соціології культури.

5.2. Соціологія конфлікту

5.2.1. Соціальна сутність конфліктів.

Конфлікт як складний соціальний феномен. Зміст та структура конфліктів. Основні функції конфлікту. Типи і види конфлікту.

5.2.2. Історія вивчення проблеми конфлікту.

Історія вивчення проблеми конфлікту. Розвиток теорії конфлікту в ХХ ст.

5.2.3. Основні стадії конфлікту.

Динаміка соціальних конфліктів. Основні стадії конфлікту (зародження, розвиток, вирішення конфлікту, післяконфліктна стадія). Природа соціальних конфліктів у сучасному українському суспільстві.

5.3. Економічна соціологія

5.3.1. Методологічна основа економічної соціології.

Економічна сфера: місце в системі суспільних зв'язків. Об'єкт і завдання, система категорій та методів економічної соціології.

5.3.2. Соціальні механізми в економіці.

Соціологічна сутність соціального механізму регулювання економіки. Методи управління економікою та її суб'єктами. Взаємозв'язок економічної соціології з іншими науками та її основні функції.

5.3.3. Сутність економічної поведінки людей.

Соціологічні аспекти ринкового регулювання. Особливості управління економічною поведінкою трудящих в умовах ринку. Зміна соціальних якостей населення та нові вимоги до управління економічною

поведінкою.

5.4. Соціологія праці і управління

5.4.1. Сутність соціології праці.

Соціологічна сутність праці. Праця як базовий соціальний процес, її функції. Ставлення до праці.

5.4.2. Соціальна мотивація трудової поведінки.

Мотивація трудової діяльності. Особливості мотивації в Україні.

5.4.3. Сутність соціології управління.

Соціальне управління в трудовій сфері, його функції. Складові системи соціального управління. Методи соціального управління. Самоуправління, його функції.

5.4.4. Роль керівника в організації.

Сутність поняття "організація". Види організацій. Прямі і зворотні зв'язки. Форми зворотніх зв'язків. Сутність поняття "організаційна культура". Роль керівника, його авторитет і лідерство в управлінні взаєминами.

5.5. Соціологія політики

5.5.1. Сутність соціології політики.

Соціально-політична сфера суспільства, система політичних відносин. Предмет соціології політики. Політика. Політичні інститути.

5.5.2. Суспільство і політика.

Політична культура. Влада і суспільство. Держава. Влада. Демократія. Соціальні конфлікти. Легітимність влади. Феномен політичного лідера.

5.5.3. Поняття громадської думки.

Поняття громадської думки, її відмінність від оціночного судження, настрою. Громадська думка як фактор удосконалення керування суспільством.

5.6. Соціологія релігії

5.6.1. Сутність соціології релігії.

Предмет і метод соціології релігії. Становлення соціології релігії. Особливості соціологічного вивчення релігії. Взаємозв'язок соціології релігії з іншими науками про релігію.

5.6.2. Релігія – соціальне явище.

Релігія – соціальне явище. Релігія як соціальний інститут. Релігійні організації. Функції релігії. Релігія і Держава. Однобокість тлумачення

релігії в радянські часи.

5.6.3. Релігія та атеїзм.

Взаємозв'язок релігії з іншими формами суспільної свідомості. Релігія та атеїзм. Релігійна ситуація в Україні.

Тема 6. Організаційна структура соціологічної роботи в Україні і проведення соціологічних досліджень

6.1. Вертикальна і горизонтальна структури соціальної роботи.

Вертикальна структура: загальнодержавний, регіональний та місцевий рівні. Горизонтальна структура: галузеві напрямки.

6.2. Соціологічна асоціація України.

Соціологічна асоціація України: призначення, структура, основні напрямки діяльності. Форми і зміст міжнародного співробітництва.

3. Теми та плани семінарських занять

Семінарські заняття з "Соціології" – форма навчальних занять, що проводяться в активній формі. Їх мета – підвищити ефективність навчальної діяльності шляхом делегування викладачем на занятті студентам частки своїх повноважень і підвищення рівня мотивації студентів до здобуття знань, формування навичок організовувати дискусію, приймати в ній участь, аргументувати свої відповіді, демонструвати культуру дискусії.

Семінарське заняття – це форма навчального заняття, спрямована на розвиток культури наукового мислення, при якій викладач організовує дискусію навколо попередньо визначених тем, до яких учасники готують тези виступів на підставі індивідуально виконаних завдань.

Таблиця 3

Плани семінарських занять

Назва теми	Програмні питання
1	2
Змістовий модуль 1. Соціологія як наука, її історія	
Тема 2. Історія становлення	Тема семінарського заняття "Формування соціології як самостійної науки": 1. Розвиток соціологічних знань до XIX ст.

і розвитку соціології	2. Внесок О. Конта в формування соціології як науки. 3. Внесок Г. Спенсера в формування соціології як науки. 4. Внесок Т. Мальтуса в формування соціології як науки
-----------------------	---

Закінчення табл. 3

1	2
	<i>Тема семінарського заняття "Невизначеність – фундаментальна характеристика економічних процесів":</i> 1. Сучасні підходи до визначення природи невизначеності. 2. Види невизначеності. Аналіз чинників невизначеності. 3. Взаємозв'язок невизначеності та ризику. 4. Математичні методи формалізації невизначеної інформації. 5. Ризик як методологія подолання невизначеності
	<i>Тема семінарського заняття № 3 "Сучасна соціологія".</i> 1. Сутність теорії обміну Д. Хоманса. 2. Сутність теорії справедливості Р. Х'юсмана. 3. Сутність теорії соціальної драматургії Е. Гоффмана. 4. Сутність макросоціологічних теорій

4. Теми практичних занять

Практичні заняття з навчальної дисципліни – форма навчальних занять, у ході яких закріплюються теоретичні знання і формуються вміння та навички аналізувати соціальні явища і процеси, робити висновки, самостійно проводити соціологічні дослідження; застосовувати наукові підходи для вирішення практичних питань. Проведення практичних занять ґрунтується на попередньо розробленому методичному матеріалі.

Практичне заняття включає поточний контроль із боку викладача рівня підготовленості студентів, загальну постановку проблеми, мету та характеристику методики виконання завдання, критеріїв оцінювання.

Отримані студентом оцінки за роботу на практичних заняттях враховуються при визначенні підсумкової оцінки з навчальної дисципліни.

Практичне заняття – форма навчального заняття, на якому викладач організовує детальний розгляд окремих теоретичних положень навчальної

дисципліни й формує вміння й навички їх практичного застосування через індивідуальне виконання відповідних завдань. Шляхом практичної діяльності формуються ключові, спеціальні компетентності. Перелік практичних занять подано у табл. 4

Таблиця 4

Перелік тем практичних занять

Назва змістового модуля	Теми практичних занять (за модулями)
<i>Змістовий модуль 1.</i> Соціологія як наука, її історія	Виконання практичних завдань "Позиціонування особистості в системі соціальних зв'язків", "Досягнення успіху в житті" (есе)
	Практичне заняття з проведенням анкетування: "Соціальний портрет студента ВНЗ", підготовка до самостійного дослідження з проведення анкетування
	Практичне заняття з розробки власних анкет, необхідних для дослідження актуальних проблем соціальної реальності
<i>Змістовий модуль 2.</i> Суспільство як соціальна система; основні галузі соціологічного знання	Групова робота: обговорення основних ознак суспільства, типів суспільства, соціальної стратифікації, особливостей соціальної структури сучасних суспільств
	Практичне заняття у вигляді "мозкової атаки" з вияву основних проблем сучасного українського суспільства
	Групова робота: обговорення сутності соціальних ролей та статусів особистості. Ділова гра "Вивчення портрету сучасної особистості"
	Групова робота: вияв основних проблем соціалізації особистості в Україні
	Практичне заняття у вигляді круглого столу з вивченням моделі соціально-економічної поведінки людини (есе)
	Групова робота: оприлюднення студентами результатів власних досліджень найбільш актуальних проблем соціальної реальності з застосуванням методу анкетування

	Групова робота: оприлюднення студентами результатів власних досліджень найбільш актуальних проблем соціальної реальності з застосуванням методу анкетування
--	---

5. Самостійна робота

Самостійна робота студента (СРС) – це форма організації навчального процесу, за якої заплановані завдання виконуються студентом самостійно під методичним керівництвом викладача.

Основні види самостійної роботи, які запропоновані студентам для засвоєння теоретичних знань з навчальної дисципліни, наведені в табл. 5

Таблиця 5

Завдання для самостійної роботи студентів та форми її контролю

Назва теми	Зміст самостійної роботи студентів	Форми контролю СРС
Змістовий модуль 1. Соціологія як наука, її історія		
<i>Тема 1.</i> Вступ до соціології	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань. Виконання комплексного завдання	Перевірка завдань
<i>Тема 2.</i> Історія становлення і розвитку соціології	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Підготовка до модульної контрольної роботи. Підготовка до семінарських занять	Перевірка завдань. Модульна контрольна робота. Презентація
Змістовий модуль 2. Суспільство як соціальна система; основні галузі соціологічного знання		
<i>Тема 3.</i> Суспільство як соціальна система, його соціальна структура	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Оприлюднення результатів комплексного завдання	Перевірка завдань. Презентація
<i>Тема 4.</i> Особистість у системі соціальних	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Виконання домашніх завдань	Перевірка завдань

зв'язків		
Тема 5. Спеціальні соціологічні теорії	Пошук, підбір та огляд літературних джерел за тематикою навчальної дисципліни. Підготовка до участі в роботі круглого столу	Участь в роботі круглого столу
Тема 6. Організаційна структура соціологічної роботи в Україні і проведення соціологічних досліджень	Підготовка до модульної контрольної роботи	Модульна контрольна робота

6. Методи навчання

При викладанні навчальної дисципліни "Соціологія" для активізації навчального процесу передбачається застосування таких сучасних навчальних технологій, як проблемні лекції, робота в малих групах, семінари-дискусії, ділові ігри, презентації.

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни наведено в табл. 6 та 7

Таблиця 6

Розподіл форм та методів активізації процесу навчання за темами навчальної дисципліни

Тема	Практичне застосування навчальних технологій
Тема 1. Вступ до соціології	Лекція із застосування навчальних технологій, групова робота, індивідуальна творча робота
Тема 2. Історія становлення і розвитку соціології	Лекція-дискусія з питання «Практичний контекст положень теорій вчених», презентація доповідей, дискусія в ході семінарських занять
Тема 3. Суспільство як соціальна система, його соціальна структура, теорія соціальної стратифікації	Проблемна лекція з питання «Особливості соціальної структури сучасних суспільств», мозкова атака, дискусія з приводу вирішення найбільш гострих питань суспільства
Тема 4. Особистість у системі соціальних зв'язків	Лекція-дискусія з питання «Основні проблеми соціалізації особистості в Україні», групова робота, ділова гра, презентація результатів
Тема 5. Спеціальні соціологічні теорії	Лекція-діалог з питання «Основні проблеми суспільного життя України», групова робота,

	дискусія з приводу зняття існуючих протиріч
Тема 6. Організаційна структура соціологічної роботи в Україні і проведення соціологічних досліджень	Лекція із застосування навчальних технологій, групова робота, дискусія за результатами доповідей

Таблиця 7

Використання методик активізації процесу навчання

Тема навчальної дисципліни	Практичне застосування методик	Методики активізації процесу навчання
Тема 2. Історія становлення і розвитку соціології	Семінарське заняття № 1. Тема: "Формування соціології як самостійної науки" Семінарське заняття № 2. Тема: "Класична соціологія" Семінарське заняття № 3. Тема: "Сучасна соціологія"	Семінари-дискусії, презентації Семінари-дискусії, презентації Семінари-дискусії, презентації
Тема 5. Спеціальні соціологічні теорії	Комплексне дослідження найбільш актуальних проблем соціальної реальності з застосуванням методу анкетування	Презентація результатів дослідження

7. Рекомендована література

Основна

1. Дороніна М. С. Соціологія (візуалізація основних положень) : навчальний посібник / М. С. Дороніна, Л. О. Сасіна. – Х. : Вид. ХНЕУ, 2011. – 172 с. (Укр.мов.).

2. Доронина М. С. Социология в определениях, схемах и комментариях : учебное пособие для иностранных студентов / М. С. Доронина, Л. А. Сасина. – Х. : Изд. ХНЭУ, 2012. – 96 с. (Русск. яз.).

3. Сасіна Л. О. Соціологія : навч. посібн. / Л. О. Сасіна, Н. А. Мажник. – Х. : ВД "ІНЖЕК", 2005. – 208 с.